

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3034

Vragen van de leden **Slootweg** en **Van den Berg** (beiden CDA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het effect van het verbod op plastic rietjes op mensen met een beperking* (ingezonden 27 februari 2020).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 5 juni 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2137.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Verbod op plastic rietjes is ramp voor mensen met een beperking»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat voor mensen met bijvoorbeeld spasmen, drinken via een plastic rietje de enige methode is waarop men dat zelfstandig kan doen, omdat er geen bruikbare alternatieven zijn?

Antwoord 2

Sommige mensen met een beperking, waaronder bijvoorbeeld mensen met spasmen, gebruiken inderdaad plastic rietjes om zelfstandig te kunnen drinken. Dit is nodig vanwege specifieke eigenschappen die plastic rietjes wel hebben en andere typen rietjes niet. Voorbeelden zijn: de flexibiliteit, zachtheid, buigzaamheid (tussenstuk), afknipbaarheid, schoonmaakbaarheid. Er zijn op dit moment alternatieven voor plastic rietjes op de markt, gemaakt van andere materialen zoals riet, papier, siliconen. Deze materialen hebben echter nog niet deze genoemde gewenste eigenschappen die plastic rietjes wel bezitten. Op dit moment lijkt er nog geen alternatief voor bepaalde specifieke toepassingen van plastic rietjes.

¹ Omroep Gelderland, 23 februari 2020, «Verbod op plastic rietjes is ramp voor mensen met een beperking» (<https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2437844/Verbod-op-plastic-rietjes-is-ramp-voor-mensen-met-eenbeperking>)

Vraag 3

Is bij het aangekondigde verbod op productie en verkoop van plastics voor eenmalig gebruik per 1 januari 2021, vanuit Europa gesproken over de gevolgen voor mensen met een beperking?²

Antwoord 3

De Europese Unie (EU) wil wegwerpplastic verminderen. Door de Europese Commissie is hiervoor een richtlijn gemaakt: de Europese Single Use Plastic richtlijn (SUP-richtlijn). In deze SUP-richtlijn is onder andere opgenomen dat er in 2021 een verbod komt op bepaalde plastic wegwerpproducten, waaronder rietjes.

Alle EU-lidstaten moeten deze richtlijn implementeren in hun nationale wetgeving. Hiertoe stelt het kabinet een algemene maatregel van bestuur (AMvB) op: het Besluit Kunststofproducten voor eenmalig gebruik. Voor de zomer van 2020 kan iedereen reageren op de concept AMvB via een internetconsultatie. De nieuwe wetgeving gaat in op 1 juli 2021.

De richtlijn is in hoog tempo tot stand gebracht. Voorafgaand aan de richtlijn heeft wel de gebruikelijke consultatie door de Europese Commissie plaatsgevonden en is met stakeholders gesproken. In Nederland is dit specifieke punt niet aan de orde geweest bij de inbreng voor de richtlijn, mede omdat de uitzondering voor medisch gebruik al geborgd werd.

Vraag 4

Deelt u de mening dat wanneer deze rietjes niet meer geproduceerd en ter beschikking worden gesteld aan mensen met een beperking die ervan afhankelijk zijn, ze aan zelfstandigheid en daardoor aan kwaliteit van leven inboeten?

Antwoord 4

Mensen met een beperking, waaronder bijvoorbeeld mensen met spasmen, moeten zoveel mogelijk naar eigen wens en vermogen kunnen meedoen in de maatschappij. Dit gaat uiteraard ook over het zelfstandig kunnen eten en drinken. Op dit moment maakt een aantal mensen met een beperking hiervoor gebruik van plastic rietjes. Deze mensen moeten ook na de invoering van het verbod op wegwerpplastic de mogelijkheid behouden om zelfstandig te kunnen drinken.

Vraag 5, 7, 8

Begrijpt u de weerzin van deze doelgroep tegen een uitzonderingsmaatregel of beschikbaarstelling via een zorgconstruct, waardoor iemand gaat bepalen of men wel in voldoende mate beperkt is en hoeveel rietjes men dan mag hebben?

Bent u bereid om in de wet een uitzondering te maken voor plastic rietjes, mocht er niet op tijd een bruikbaar alternatief zijn voor het plastic rietje?

Mocht u geen uitzondering op de wet te willen maken, op welke wijze wilt u de beschikbaarheid van plastic rietjes voor de doelgroep dan organiseren?

Antwoord 5, 7, 8

De EU SUP-richtlijn biedt een uitzondering voor het beschikbaar stellen van plastic rietjes na 1 juli 2021. Het verbodsartikel geldt voor «rietjes, tenzij die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 90/385/EEG of Richtlijn 93/42/EEG vallen». Deze richtlijnen gaan over medische hulpmiddelen. Hiermee wordt een uitzondering gemaakt voor het gebruik van rietjes voor medische doeleinden.

In de AmvB Kunststofproducten voor eenmalig gebruik wordt die uitzondering uiteraard overgenomen, aangezien het om zuivere implementatie van de EU-richtlijn gaat.

Ik ben in overleg met belangenorganisaties over de behoefte die bij mensen met een beperking bestaat en welke uitzonderingsmogelijkheden de richtlijn biedt. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) is daarbij ook aangehaakt.

² Raad van de Europese Unie, 21 mei 2019, «Raad keurt verbod op plastic voor eenmalig gebruik goed» (<https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2019/05/21/council-adopts-ban-on-single-useplastics/>).

De wens om die uitzondering zoveel mogelijk buiten een zorgconstruct te houden ken ik en begrijp ik. We zullen (met de mensen om wie het gaat) bekijken of dit mogelijk is.

Vraag 6

Bent u bereid om een overleg te organiseren tussen de doelgroep die vanwege hun beperking afhankelijk is van een plastic rietje en de fabrikanten om bruikbare alternatieven te bespreken en te organiseren?

Antwoord 6

Ik ben bereid (samen met het Ministerie van IenW) om zo'n overleg te organiseren om te onderzoeken welke alternatieve mogelijkheden er zijn.